

2024. február 28. - **Szöveget üthet a média koporsójába, de legalábbis alapjaiban változtathatja meg az újságírás fogalmát és a médiafogyasztás módját az AI.**

Erről őt magát is megkérdeztük.

Sorra kongatják a vészharangot a különféle szakmák felett, amelyeket veszélyeztet a mesterséges intelligencia terjedése. Pár éve még azt gondoltuk, hogy az automatizáció leginkább a kétféle munkák helyét veszi át, erre most már egyre világosabb, hogy a robotok inkább az irodai székekbe ülnének be és félhetnek a kreatív szakmák művelői is. Különösen erős a harangzúgás a tartalomkészítés, azon belül is az újságírás körül, ami nem különösebben meglepő, hiszen például a ChatGPT egy nyelvi modellre építő robot, amelyik írott emberi szövegek milliárdjaiból tanul, rendületlenül.

A ChatGPT-ről már hónapokkal ezelőtt kiderült, hogy annyira jól ír, hogy az Amazon alig győzi kiszűrni a mesterséges intelligenciával pár nap alatt megíratott és kiadott könyveket. Az írók pedig komolyan aggódni kezdtek világszerte. Tavaly nyáron 15 ezer író tiltakozott amiatt, hogy engedélyük és mindenféle kompenzáció nélkül használják fel és „tanulnak” szerzői jogaikkal védett műveikből.

De a The New York Times is beperelte a ChatGPT-t fejlesztő OpenAI-t az újság szövegeinek önkényes eltulajdonítása és felhasználása miatt.

Aggodalmuk valós, ugyanis már most is sokszor nehéz megmondani, melyik cikket írta tartalomgyártó robot. Nem véletlen, hogy pár napja a legnagyobb techóriások, többek között a Microsoft, a Google, a Facebook anyacége, a Meta, és az Amazon deklarálta, hogy együttesen lépnek fel a mesterséges intelligenciával létrehozott, megtévesztő tartalmakkal szemben, a 2024-es európai és amerikai választási évben, még hozzá úgy, hogy azonosítják azok forrását és korlátozzák terjedését.

Hírportálokká is válhatnak...

Az erózió már elindult: csak 2024 januárjában több mint 500 újságíró bocsátottak el az USA-ban, tavaly pedig több, mint 3000-et. Ahogyan a német Bild bulvárlap is több száz dolgozójától készül megválni, miután teljes mellszélességgel bevezeti a lapkészítésbe az AI-t.

A mesterséges intelligencia egy igazi „farkas”, amely az újságírásra alapuló üzleti modellt is fenyegeti – kommentálta a történéseket Jim Albrecht, a Google hírökoszisztéma-termékek részlegének volt igazgatója a The Washington Post véleményrovatában.

Belépünk egy olyan új világba, amelyben a platformoknak egyáltalán nem kell híroldalakra hivatkozniuk, a robotok ugyanis már a mostani technológiai szinten is egyszerűen átvehetik és átfogalmazhatják a híreket, és saját termékeikben közzétehetik.

– írja az igazgató.

A chatbotokat hírkeresésre, sőt hírkészítésre is lehet használni, és nem elképzelhetetlen, hogy nemsokára egyre ritkábban fogják felkeresni a hagyományos hírportálokat az olvasók. A Google fél éve mutatta be hírgenerátorát, a Genesist, egy olyan mesterséges intelligencia-eszközt, amely híreket készíthet a legnagyobb lapoknak, köztük a The New York Timesnak, a The Washington Postnak és a The Wall Street Journalnak.

Amíg a médiaipar és a kiadók a keresési helyezésekért veszekedtek, a nagy nyelvi modellek őrzöngő tempóban haladtak előre, némán

– mondja Albrecht, aki szerint olyan volt ezt nézni, mintha egy szabadtéri esküvőn a virágdíszek miatt veszekednének az emberek, miközben a hatalmas viharfelhő közeledik, hangtalanul. A médiaipar jelenlegi bevételi modellje nem csak a feje tetejére állhat, hanem össze is törhet.

...pedig azt sem tudják, mit beszélnek

Várhatóan alapjaiban változtathatja meg az újságírás fogalmát és a médiafogyasztás módját az AI. A kérdés csak az, le lehet-e őket leplezni, és ha igen, hogyan? Már csak azért is érdekes ez a dilemma, mert akármilyen szuper képességekkel rendelkeznek már most is a különböző nyelvi modelleket használó mesterséges intelligenciák, hiába beszélget velünk meggyőzően, valójában nem is érti, mit beszél. Csak szövegel azon szövegek alapján, amelyekhez a világhálón és más nyílt adatbázisokban hozzáfér.

Emberi értelemben nem intuitívak és nem kreatívak. És nincs szándékuk sem. Ráadásul a létrehozott szövegek, akármennyire furcsa is, de egyediek. Amit a ChatGPT mond/ír azt jó eséllyel, pontosan úgy, soha nem írta még le senki. Nem másolják ugyanis a szöveget, hanem valószínűségeket állítanak fel, és azt nézik, mekkora az esélye egy-egy szó sorozatnak. Ezért a szó hagyományos értelmében

plágiumról sem lehet beszélni, mivel az tudatos tevékenység, a robotoknak pedig nincs tudatuk.

Azonban hiába fejlettek már jelenlegi formájukban is, még távol vannak ahhoz, hogy megbízhatóan pontos híreket és információkat közöljenek. Képes ugyan híreket (át)fogalmazni, a ChatGPT, valójában nem tudja ellátni az újságírók munkáját. Nem képes például megítélni a források hitelességét, valódiságát, ahhoz ugyanis kritikai gondolkodásra, értelmező képességre van szükség. Ahogyan nem tud különbséget tenni a jóhiszemű és a megtévesztő információk között sem. Úgy tűnik, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz egyelőre még szükség van újságírókra.

Villáminterjú a robottal

Megkérdeztük erről magát az illetékest, a ChatGPT-t is, hogyan látja, veszélyezteti-e az újságírók munkáját?

„Nem feltétlenül kell aggódniuk az újságíróknak azért, hogy teljesen kiszorítja őket a mesterséges intelligencia” – válaszolt a robot. Az emberi írók olyan elemeket adhatnak a szövegeikhez, amelyeket a gépi intelligencia nem tud, például érzelmi összetevőket, egyedi hangot, vagy humort. Emellett sok esetben az emberi írók, kreativitásukkal, olyan tartalmakat hozhatnak létre, amelyeket egy gép nem tudna megalkotni.

Megerősítette, hogy a ChatGPT önmagában nem képes megítélni egy forrás hitelességét vagy megbízhatóságát. Olyan információkat ad vissza, amelyeket tanulása során talált mintákból és kapcsolatokból származnak. Ha például a ChatGPT egy megbízható tudományos cikkből idéz, akkor az információ is valószínűleg megbízható lesz. Azonban ha egy véleményre, vagy nem megerősített állításra támaszkodik, akkor már nem biztos. Az információk megbízhatósága mindig a felhasznált forrás minőségétől függ.

A felhasználóknak ezért mindig érdemes kritikusan megközelíteni a robot nyújtotta információkat,

és szükség esetén más forrásokból is ellenőrizni azokat – fogalmazott. Azt azonban elismerte, hogy valóban hatással lehet az újságírói szakmára,

de nem feltétlenül veszélyezteti azt teljesen.

Az automatizáció és a gépi tanulás átalakítják ugyan az újságírói munkafolyamatokat és a médiaipart, de egyúttal új lehetőségek is születnek.

Amiben mindenképpen szívesen segít, ha megkérjük rá:

Adatok elemzése és szűrése: a gépi tanulási algoritmusok segíthetnek az óriási adatmennyiségek elemzésében és kiértékelésében, így az újságírók könnyebben megtalálhatják a releváns információkat.

Tartalomgenerálás: a ChatGPT és más AI rendszerek képesek lehetnek segíteni a tartalom létrehozásában, például hírek összefoglalásában vagy adatok alapján cikkek írásában.

Személyre szabott tartalom: az AI lehetőséget adhat a személyre szabott tartalom

létrehozására és ajánlására, ami jobban illeszkedik az egyes olvasók vagy nézők igényeihez és preferenciáihoz.

Okulásul arra ösztökölt, hogy alkalmazkodjunk a változó környezethez és fejlesszük az AI és az automatizáció használatához szükséges készségeinket. És felhívta a figyelmet, hogy

az emberi kreativitás, az érzékenység és az emberi kontextus megértése

olyan területek, amelyeken az emberek továbbra is kiemelkedhetnek és értéket teremthetnek a médiaiparban.

Összességében tehát, bár a mesterséges intelligencia és az automatizáció átalakítja az újságírói munkát és a médiaipart, az emberek továbbra is kulcsfontosságú szerepet játszanak az információk közvetítésében, értelmezésében és az emberi kapcsolatok kialakításában – vont konklúziót a robot. Megnyugtató.

Kovács Róbert